

Wstęp

Oddajemy Państwu książkę, która jest rezultatem pracy trzyletniego pilotażowego projektu Unii Europejskiej Leonardo da Vinci „Poprawa zatrudnienia wśród absolwentów zdrowia publicznego”. Niniejsze opracowanie skierowane jest do studentów, absolwentów, nauczycieli, pracodawców i badaczy z obszaru zdrowia publicznego i ma na celu przedstawienie pełnego, usystematyzowanego zagadnienia zatrudnienia w zdrowiu publicznym. Ujęcie tematu jest widoczne w licznych badaniach przeprowadzonych na odpowiednio dobranej próbie pracodawców oraz absolwentów, z wykorzystaniem zogniskowanych wywiadów grupowych i badań sondażowych stosujących kwestionariusze mierzące preferencje i pokazujących potrzeby pracodawców z sektora zdrowia publicznego w odniesieniu do umiejętności, jakie powinni posiadać ich potencjalni pracownicy oraz samoocenę posiadanych umiejętności przez absolwentów i studentów ostatnich lat kierunku: zdrowie publiczne. Przedstawione badania mają charakter nowatorski i stanowią wyzwanie dla systemu kształcenia i szkolenia zawodowego, pokazując sposób na identyfikację i łączenie potrzeb oraz oczekiwań głównych aktorów rynku pracy z edukacją. Metodologia opracowana w ramach projektu stanowi duży potencjał do wykorzystania w innych dziedzinach, nie tylko związanych z ochroną zdrowia. Może stanowić formułę mierzenia kompetencji związanych z różnymi zawodami, pozwalać na dokonywanie analizy porównawczej różnych kierunków, instytucji lub rodzajów stanowisk.

Różnorodność czynników charakteryzujących projekt oraz złożoność i specyfika rynku pracy w zdrowiu publicznym wymagały ogromnego wysiłku, by możliwe stało się opracowanie teoretyczne i praktyczne rozumienia problemu, który analizowany jest jako proces badawczy złożony z trzech etapów. Książka wtajemnicza czytelnika kolejno w te etapy.

Pierwsza część książki zatytułowana *Zagadnienia wprowadzające*, poświęcona jest opisowi systemów ochrony zdrowia, w tym zdrowia publicznego w Holandii, Wielkiej Brytanii i Polsce, oraz wyjaśnieniu pojęć używanych w projekcie, takich jak: zdrowie publiczne, kompetencje, rynek pracy, przedstawiające jednocześnie różne perspektywy odnoszące się do sposobu pomiaru profesjonalnych kompetencji i ich samooceny na podstawie dostępnej literatury przedmiotu.

W drugiej części niniejszego opracowania zaprezentowano pierwszy etap badania, który miał na celu przeprowadzenie systematycznej analizy preferencji pracodawców w odniesieniu do pożądaných kompetencji na rynku pracy, które powinni posiadać absolwenci kierunku zdrowia publicznego. Artykuł wprowadzający opisuje całościowo proces badawczy, metodologię i analizę wyników. Kolejne artykuły poświęcone są poszczególnym aspektom badania, począwszy

od zaprezentowania wyników przeprowadzonych grup fokusowych w Polsce i w Wielkiej Brytanii, poprzez badanie sondażowe i jego wyniki w doniesieniu do oczekiwań poszczególnych grup pracodawców reprezentujących zidentyfikowane sektory zdrowia publicznego, stanowiących potencjalny rynek pracy dla absolwentów. Rozdział kończy artykuł prezentujący badanie preferencji w odniesieniu do kompetencji posiadanych przez absolwentów z perspektywy holenderskiego rynku pracy w zdrowiu publicznym.

Rozdział trzeci, *Badanie samooceny absolwentów zdrowia publicznego*, rozpoczyna się artykułem opisującym proces powstawania sposobu mierzącego samoocenę absolwentów oraz studentów ostatnich lat na kierunku zdrowie publiczne. Następne opracowanie przedstawia wyniki dotyczące samooceny profesjonalnych kompetencji, które mogą służyć jako punkt odniesienia do identyfikacji rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami rynku pracy w odniesieniu do kompetencji a postrzeganym poziomem posiadania tychże kompetencji przez absolwentów. Kolejny artykuł przedstawia innowacyjne, internetowe narzędzie samooceny (SAQ Self Assessment Questionnaire), które składa się z trzech kwestionariuszy i w sposób zintegrowany mierzy poziom kompetencji z trzech punktów widzenia: pracodawców, absolwentów i nauczycieli. Dalsze opracowania przedstawiają holenderskie badanie samooceny przeprowadzone na próbie absolwentów magisterskich studiów zdrowia publicznego oraz brytyjskie badanie, które w całości opierało się na zastosowaniu zintegrowanego internetowego kwestionariusza samooceny SAQ.

Rozdział kończy się próbą oceny adekwatności programów nauczania w zdrowiu publicznym w kontekście wyników prowadzonych badań, co stanowi trzeci etap prezentowanego projektu, oraz pokazaniem możliwości wykorzystania opracowanego narzędzia samooceny na innych kierunkach studiów, na przykładzie Instytutu Psychologii UJ.

Mamy nadzieję, że książka ta nie tylko przyczyni się do debaty nt. poglądów różnych grup pracodawców odnośnie do preferowanych kompetencji potrzebnych do skutecznego wykonywania obowiązków zawodowych na proponowanych przez nich stanowiskach, ale będzie też stymulować refleksję nad tym, jak uczyć, aby sprostać wymaganiom dynamicznego rynku pracy w zdrowiu publicznym w Europie, dostarczy też informacji umożliwiającej pracodawcom poprawę zasad rekrutacji oraz pozwoli im na opracowanie lepszych profili zawodowych dla nowych pracowników.

Podsumowując, chcielibyśmy, aby ta monografia została w Państwa pamięci nie tylko jako raport z drobiazgowych badań odnoszących się do relacji rynku pracy z procesem kształcenia w zdrowiu publicznym, ale również jako podręcznik pozwalający czytelnikowi prześledzić podstawowe etapy procesu badawczego, z którego będą korzystać nauczyciele i studenci na kierunku zdrowie publiczne.

Redaktorzy

Katarzyna Czabanowska, Cezary Włodarczyk